

Sygn. akt: III AUa 1737/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSO del. Beata Michalska

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2014 r. w Łodzi

sprawy **A. Ś. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o świadczenie przedemerytalne,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 24 lipca 2013 r., sygn. akt: V U 665/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1737/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 lipca 2013 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w punkcie pierwszym oddalił odwołanie A. Ś. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 15.05.2013r. (uchylającą równocześnie wcześniejsze decyzje z dnia 19.02. i 09.04.2015r.), którą to decyzją organ rentowy odmówił A. Ś. (1) przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, gdyż do dnia rozwiązania stosunku pracy tj. do 30.06.2012r. nie udowodnił 40 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a tylko 29 lat 2 miesiące i 21 dni. W punkcie drugim wyroku umorzył postępowanie w przedmiocie decyzji z dnia 9 kwietnia 2013 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, że A. Ś. (1), urodzony w dniu (...) z dniem 30.06.2012r. zwolniony został z pracy u R. B. prowadzącego (...)U.H. w J. z przyczyn dotyczących pracodawcy, a w zakładzie tym zatrudniony był od 01.08.2007r.

W Powiatowym Biurze Pracy w P. został zarejestrowany od 07.02.2012r. (zarejestrowany jest nadal), a od 10.07.2012r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych. Z zaświadczenia PUP z dnia 11.02.2013r. wynika, że zasiłek ten pobierał przez okres ponad 6 miesięczny i nie odmówił przyjęcia pracy.

Do dnia rozwiązania stosunku pracy odwołujący wykazał 29 lat, 2 miesiące i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W odniesieniu do spornego okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, Sąd Okręgowy ustalił nadto, że A. Ś. (1) ukończył 16 lat w dniu 04.12.1969r., ale nie ukończył nauki w szkole podstawowej w normalnym trybie, a dopiero Szkołę Podstawową dla Pracujących w P. w latach 70-tych. W okresie od 28.01. do 19.05. 1973r. odbył w Zakładzie (...) w P. kurs kwalifikacyjny przygotowujący do egzaminu czeladniczego w zawodzie ślusarza i w dniu 8.12.1973r zdał ten egzamin.

W tym czasie matka odwołującego się - W. Ś. była właścicielką gospodarstwa rolnego położonego we wsi M. o powierzchni 6,98.

W okresie od 16.02.1974r. do 17.06.1974r. odwołujący się odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Pierwszą pracę zawodową -mechanika samochodowego odwołujący się podjął od 08.01.1975r. w Spółdzielni (...) w O. baza w P..

A. Ś. (1) w okresie od 1.01.1987r. do 30.09.1997r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu jako rolnik i pobierał rentę inwalidzką rolniczą w okresie od 1.07.1997r. do 31.12.1997r. o i od 1.12.2000r. do 31.08.2002r.

Rodzina A. Ś. (1) mieszkała w P., oddalonym około 20 km od gruntów gospodarstwa. Było to gospodarstwo spadkowe, po rodzicach matki odwołującego się, która odziedziczyła je w 1/4 części. W zabudowaniach pozostawał na stałe jej brat. Z zabudowań gospodarczych korzystała też matka odwołującego się, trzymając w nich płody rolne i inwentarz-kilka świń. Gospodarowała na przypadającej jej części ziemi, w czym pomagał jej odwołujący się.

Ojciec odwołującego nie uczestniczył w pracach gospodarskich, prowadził w P. własną działalność. Natomiast odwołujący bywał tam prawie stale, zwłaszcza, że nie uczył się. Często nocował u wujka. Wszyscy domownicy uczestniczyli w dużych pracach gospodarskich jak żniwa, wykopki, młócka.

Odwołujący pracował w gospodarstwie kiedy tylko tam przebywał, to jest z wyjątkiem okresu służby wojskowej i okresu około roku gdy w wieku około 17 lat był pozbawiony wolności w związku z popełnionym przestępstwem.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Sąd powołał się na treść art. 2 ustęp 1 pkt 5 ustawy z dnia 30.04. 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych i art. 10 ust. 1 cyt ustawy o emeryturach i rentach z FUS i zważył, że prawdziwe wiarygodne zeznania odwołującego się wskazują na jego stały związek z gospodarstwem rolnym po dziadkach, to mimo wszystko uwzględniając wszystkie podlegające zaliczeniu okresy pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym od daty ukończenia 16 roku życia (tj. 04.12.1969r.) do podjęcia pracy zawodowej (tj. do 07.01.1975r.) to i tak nie byłyby one wystarczające do uzupełnienia 40 letniego wymaganego stażu ubezpieczeniowego. Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, że brakujący okres wynosi ponad 10 lat, czyli więcej niż od 16 roku życia do podjęcia pracy zawodowej, a odjęciu podlegałyby jeszcze okresy nieobecności związane z odbywaniem służby wojskowej jak i pozbawienia wolności. W tej sytuacji w ocenie Sądu pierwszej instancji bezcelowe jest prowadzenie postępowania dowodowego w postaci zeznań zawnioskowanych świadków.

Zawarte w pkt 2 wyroku rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania w przedmiocie uchylonej decyzji z dnia 09.04.2013r. Sąd Okręgowy uzasadnił treścią art. 355§1 kpc.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył wnioskodawca zarzucając naruszenie prawa procesowego poprzez niepoczynienie dostatecznych ustaleń w sprawie, potraktowanie ustalonych okoliczności jako bezsporne i nieprzeprowadzenie dowodów w sprawie, a - w konsekwencji - poczynienie wadliwych ustaleń w sprawie. Ponadto zarzucił naruszenie prawa materialnego przez nieuwzględnienie tego, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty apelant wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy wadliwie ustalił, iż wnioskodawca był zatrudniony u R. B. prowadzącego (...).U.H. w J. od 1 sierpnia 2007 roku, gdy tymczasem z umowy o pracę z dnia 2 września 2006 roku wynika, że wnioskodawca rozpoczął zatrudnienie od 2 września 2006 roku.

Ponadto skarżący podniósł, że Sąd pierwszej instancji pominął, że wnioskodawca pracował w Spółdzielni (...) w O. do 6 maja 1979 roku i że była to praca wykonywana w szczególnych warunkach jak i pracy od dnia 2 listopada 2004 roku w PPHU (...) Sp.J. (...) K. w P. 25a.

Odnosząc się do pracy w gospodarstwie rolnym, skarżący podniósł, nie może zgodzić się z tym, że nie jest zasadne przeprowadzanie dowodów z zeznań świadków zawnioskowanych przez niego na tę sporną okoliczność, tym bardziej, że charakter jego pracy w gospodarstwie rolnym w pełni uzasadnia – zdaniem apelującego - zaliczenie mu pracy w gospodarstwie rolnym do wymaganego okresu zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie jest zasadna.

W niniejszej sprawie spór dotyczy uwzględnienia do stażu pracy wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym matki ubezpieczonego od 10 kwietnia 1968 roku do dnia 10 września 1973 roku, w kontekście spełnienia warunku wymaganego art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dnia 30 kwietnia 2004r. w zw. art.. 10 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. posiadania co najmniej 40 letniego okresu pracy uprawniającego do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy pomimo nie dokonania bardziej precyzyjnych ustaleń w zakresie okresów zatrudnienia wnioskodawcy, co zostało prawidłowo zauważone w zarzutach apelacji oraz błędnego w sprawie ustalenia sumarycznego okresu zatrudnienia A. Ś. (2), w wysokości 29 lat 2 miesiące i 21 dni, wydał prawidłowe rozstrzygnięcie, które znajduje potwierdzenie w ocenie prawnej dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Jak wynika bowiem z akt organu rentowego wszystkie okresy zatrudnienia wnioskodawcy, także te, które wymienia ubezpieczony w apelacji zostały uwzględnione przez ZUS w raportach dotyczących ustalenia uprawnień do świadczenia pod pozycjami 2,8,9 (k.109 akt rentowych). Okresy te nie są zatem sporne i nie wpływają na łączny staż pracy wnioskodawcy, który wynosi 29 lat 2 miesiące i 17 dni (a nie jak ustalił Sąd Okręgowy 29 lat 2 miesiące i 21 dni).

Tymczasem zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do tego świadczenia przysługuje osobie, która od dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia (z art. 2 ust. 1 pkt. 2b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2004 r., Nr 99, póź. 1001 ze zm.), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Brakujący okres wynosi zatem - jak słusznie podniósł Sąd pierwszej instancji- ponad 10 lat, podczas gdy wnioskodawca próbował go uzupełnić okresem pracy w gospodarstwie rolnym matki wynoszącym zaledwie 5 lat. Ponadto jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji z okresu pracy w gospodarstwie rolnym od ukończenia 16 roku życia tj. od 4.12.1969 roku do dnia podjęcia pracy zarobkowej tj. 7.01.1975 roku wyłączeniu podlegałyby okres odbywania służby wojskowej oraz okres odbywania kary pozbawienia wolności.

Prawidłowo zatem Sąd Okręgowy poprzestał jedynie na zeznaniach wnioskodawcy co do okresu jego pracy w gospodarstwie rolnym matki i nie przeprowadzał szczegółowego postępowania dowodowego w tym zakresie bowiem okres ten i tak nie uzupełniłby brakującego okresu stażowego uprawniającego ubezpieczonego do spornego świadczenia.

Zauważenia i podkreślenia także wymaga, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania (sporu) jest określony treścią decyzji organu rentowego, od której odwołanie wszczyna postępowanie przed sądem, co

oznacza, że przedmiotem oceny sądu w sprawie dotyczącej przyznania świadczenia przedemerytalnego, jest prawo do tego świadczenia, nie zaś poszczególne przesłanki, od spełnienia których przepisy prawa uzależniają przyznanie tego świadczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99 - OSNP 2000, nr 15, poz. 601; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99 - OSNP 2000, nr 5, poz. 121; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2009 r., II UK 234/08 - LEX nr 553692 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., II UZ 1/11 - LEX nr 844747). W związku z tym niniejsze postępowanie miało rozstrzygnąć o uprawnieniu wnioskodawcy do spornego świadczenia, a nie o możliwości zaliczenia do stażu pracy okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym matki. Skoro zatem wnioskowany okres pracy w gospodarstwie rolnym jest mniejszy od brakującego stażu pracy wnioskodawcy uprawniającego go do spornego świadczenia prowadzenie postępowania dowodowego w tym przedmiocie jest bezcelowe bowiem nie wpływa na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie uprawnień emerytalnych wnioskodawcy.

Wprawdzie ubezpieczony nie podniósł żadnych zarzutów co do punktu drugiego wyroku to jednak kierując się ugruntowaną wykładnią Sądu Najwyższego, sąd drugiej instancji, zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, a ściślej mówiąc w granicach zaskarżenia. Z analizy akt sprawy wynika jednak, że decyzja organu rentowego z dnia 15 maja 2013 roku uchyliła zaskarżoną przez wnioskodawcę decyzję z dnia 9 kwietnia 2013 roku. W związku z tym Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przytaczając treść art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w przedmiocie odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 9 kwietnia 2013 roku.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd Apelacyjny uznał, że trafnie Sąd pierwszej instancji przyjął, iż wnioskodawca nie spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do świadczenia, zatem i zaskarżony wyrok nie narusza przepisów prawa materialnego, co skutkuje koniecznością oddalenia apelacji, z mocy art. 385 k.p.c.